

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ปัจจุบันระบบสารสนเทศเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award: PMQA) เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบราชการไทยที่ต้องการให้หน่วยงานภาครัฐมีการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการทำงานไปสู่ระดับมาตรฐานสากล (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2551) แนวทางการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนองค์กรภาครัฐไปสู่องค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง คือความสามารถในการบริหารยุทธศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมตั้งแต่การวางแผนยุทธศาสตร์ (Formulation) การนำยุทธศาสตร์ไปปฏิบัติ (Implementation) และการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ (Evaluation) (พสุ เดชะรินทร์, 2549, หน้า 8)

โรงเรียนเป็นองค์กรของภาครัฐองค์กรหนึ่งที่ต้องพัฒนาคุณภาพนักเรียนในด้านความรู้ทางวิชาการ ด้านความสมบูรณ์ทางร่างกาย จิตใจ และด้านคุณธรรม จริยธรรมสู่ระดับมาตรฐานสากล ซึ่งการพัฒนาคุณภาพนักเรียนในด้านต่างๆ ของโรงเรียนจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ศักยภาพครูผู้สอน คุณภาพการบริหาร รวมทั้งการจัดหา และการบริหารจัดการการใช้อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนอย่างเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติปีพุทธศักราช 2542 ที่มีการกำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สำหรับประเมินคุณภาพในการจัดการศึกษาทุกระดับ

งานพัสดุเป็นส่วนสนับสนุนที่สำคัญในการบริหารจัดการการใช้อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนในโรงเรียน เนื่องจากเป็นงานบริการเพื่อให้ฝ่ายจัดการเรียนการสอนสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามที่ได้วางแผนการปฏิบัติงานไว้ หากเกิดความบกพร่องกับระบบบริหารงานพัสดุก็จะส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการการใช้อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอน และการบริหารงานด้านอื่นๆ ของโรงเรียนทั้งหมด ถึงแม้ว่าโรงเรียนพยายามที่จะควบคุม ดูแลการบริหารงานพัสดุให้มีประสิทธิภาพ โดยการยึดแนวปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุอย่างให้รัดกุม แต่ในทางปฏิบัติก็ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ ได้แก่ ปัญหาการจัดซื้อพัสดุดังรายการที่มาตรฐานที่กระทรวงการคลังและสำนัก

งบประมาณกำหนด ปัญหาการควบคุมพัสดุในกรณีที่จำนวนพัสดुकงเหลือไม่ตรงกับบัญชีวัสดุ และทะเบียนครุภัณฑ์ ปัญหาการตรวจสอบพัสดุประจำปี ปัญหาการซ่อมแซมบำรุงรักษาครุภัณฑ์ ปัญหาการเบิกจ่าย ปัญหาการตรวจสอบพัสดุประจำปี รวมทั้งปัญหาการซ่อมแซมบำรุงรักษาครุภัณฑ์ที่ชำรุด (นุชา อินทรสุด, 2543)

จากการที่อาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการให้คำปรึกษาการจัดการระบบสารสนเทศของโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้เห็นปัญหาของโรงเรียนประการแรก คือ ปัญหาโรงเรียนมีจำนวนครูผู้สอนน้อยโดยครูต้องทำหน้าที่ด้านการสอนและงานด้านอื่นๆ เช่น งานการเงิน งานแนะแนว หรืองานพัสดุ เป็นต้น ปัญหาประการที่สอง คือ การปฏิบัติงานด้านต่างๆ โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับช่วยสนับสนุนการทำงานของโรงเรียน ทั้งที่โรงเรียนต่างๆ มีเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีโทรคมนาคมทำให้ต้องเสียเวลาในการปฏิบัติงาน การดำเนินงานมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อนและเกิดข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน ปัญหาประการสุดท้าย คือ ปัญหาการบริหารจัดการการใช้อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนยังมีการจัดเก็บข้อมูลบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์ในรูปแบบแฟ้มเอกสารที่ไม่เป็นระบบทำให้เกิดความล่าช้าในการค้นหา หรือการนำข้อมูลบัญชีวัสดุและทะเบียนครุภัณฑ์มาประมวลผลเพื่อสร้างสารสนเทศสำหรับสนับสนุนการตัดสินใจการบริหารจัดการการใช้อุปกรณ์สำหรับการเรียนการสอนของผู้บริหารมีความยุ่งยาก

คณะผู้วิจัยซึ่งเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชจึงมีแนวคิดที่จะพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจการใช้อุปกรณ์ในโรงเรียนในจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นส่วนการทำงานในระบบพัสดุ เพื่อแบ่งเบาภาระการทำงาน โดยเลือกศึกษาข้อมูลการดำเนินงานการพัสดุของโรงเรียนบ้านนาเคียน ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 โรงเรียนบ้านนาเคียนเป็นโรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 ด้วยเหตุผลที่โรงเรียนดังกล่าวเป็นโรงเรียนที่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และมีการใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสำหรับการติดตั้ง และสนับสนุนการทำงานของระบบ แต่มีจำนวนครูและบุคลากรน้อย ทำให้ครูในโรงเรียนต้องปฏิบัติงานทั้งในหน้าที่หลักด้านการจัดการเรียนการสอนและปฏิบัติงานหน้าที่ด้านอื่นๆ ของโรงเรียน เช่น งานการเงิน งานธุรการ หรืองานพัสดุ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาระบบสนับสนุนการตัดสินใจการใช้อุปกรณ์ในโรงเรียน โดยใช้ระบบการจัดการฐานข้อมูล และโปรแกรมภาษาต้นฉบับรหัสเปิด

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสนับสนุนการตัดสินใจการใช้อุปกรณ์ในโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น

คำถามการวิจัย

ความพึงพอใจของผู้ใช้ระบบสนับสนุนการตัดสินใจการใช้อุปกรณ์ในโรงเรียนอยู่ในระดับดี

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ได้เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 และโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครศรีธรรมราชเขต 1-4 ที่มีความพร้อมด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และมีการใช้งานระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2. ขอบเขตเนื้อหา

การพัฒนา ระบบสนับสนุนการตัดสินใจการใช้ อุปกรณ์ในโรงเรียนจะเน้นการวิเคราะห์ และออกแบบฐานข้อมูลจากการศึกษาการดำเนินงานการพัสดุของโรงเรียน การพัฒนาให้ระบบสามารถจัดการข้อมูลอุปกรณ์ในโรงเรียน จัดการข้อมูลผู้ใช้ระบบ ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัสดุ บุคคลทั่วไป และผู้บริหารสามารถดำเนินงานพัสดุ ได้แก่ การควบคุม การเบิก การยืม การคืน การส่งซ่อม และการจำหน่ายอุปกรณ์ รวมทั้งการแสดงผลรายงานสำหรับสนับสนุนการตัดสินใจ การใช้ อุปกรณ์ในโรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ระบบสนับสนุนการตัดสินใจการใช้ อุปกรณ์ในโรงเรียนที่พัฒนาด้วยภาษาด้านบับรหัสเปิดที่เหมาะสมสำหรับโรงเรียน
2. ผู้ใช้ระบบมีความพึงพอใจต่อการใช้ระบบสนับสนุนการตัดสินใจการใช้ อุปกรณ์ในโรงเรียนที่พัฒนาขึ้น
3. โรงเรียนสามารถนำระบบสนับสนุนการตัดสินใจการใช้ อุปกรณ์ในโรงเรียนไปใช้ในการทำงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของโรงเรียน

นิยามศัพท์

1. เจ้าหน้าที่พัสดุ หมายถึง ครูหรือบุคลากรผู้รับผิดชอบงานพัสดุ ซึ่งเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการสถานศึกษาให้มีหน้าที่หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการอุปกรณ์ในโรงเรียนตามระเบียบพัสดุ
2. อุปกรณ์ หมายถึง วัสดุ และครุภัณฑ์ที่ใช้สำหรับการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
3. วัสดุ หมายถึง ครุภัณฑ์ที่มีราคาต่ำกว่าเกณฑ์
4. โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 และโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1 ซึ่งเดิมเป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 และโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 2 - 4
5. การตัดสินใจ หมายถึง การเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (Goals)
6. ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ หมายถึง โปรแกรมที่นำมาใช้ในระดับการบริหารของโรงเรียน
7. ประสิทธิภาพของระบบ หมายถึง กระบวนการทำงานที่มีลักษณะการประหยัดต้นทุน ประหยัดทรัพยากร ประหยัดเวลา หรือการดำเนินงานเสร็จทันตามกำหนดเวลามีกระบวนการดำเนินงานที่ดีและมีผลผลิตที่ดี การมีประสิทธิภาพที่ดีต้องพิจารณากระบวนการทั้งหมด